

Hørings svar fra Universitetet i Sørøst-Norge

Vi viser til utredning av portforbud som virkemiddel for å bekjempe covid-19 i høringsutkast av 8. januar 2021. På grunnlag av smittevern faglige, helsefagvitenskaplige og samfunnsvitenskapelige kompetanse gir vi her innspill til smittevernmessige begrunnelsen og tilgrensende forhold av relevans for hvorvidt portforbud bør lovreguleres innenfor smittevernloven.

Konklusjon

Portforbud er et uønsket og inngripende tiltak, og vi betviler at det vil være legitimt, egnet, nødvendig og forholdsmessig for bekjempelse og kontroll av covid-19. Vi forstår at regjeringen vurderer å iverksette et portforbud dersom smittesituasjonen eskaleres, helsevesenet trues og smittesportingsarbeidet umuliggjøres. I en slik situasjon anser vi at det kan være en fordel at dette er lovhjemlet og underlagt demokratisk kontroll.

Vi tar utgangspunkt i at et portforbud eventuelt kan vurderes iverksatt av ansvarlige myndighet som et *tillegg til* smittevernlovens gjeldende smittevernstiltak, altså at et portforbud ikke er ment å innføres som en erstatning for disse. I vår uttalelse legger vi til grunn den vide definisjonen av *portforbud* som benyttes i Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat: «*Med portforbud siktes det her til at det som utgangspunkt er forbudt å oppholde seg på steder der allmennheten kan ferdes. Det innebærer i praksis at befolkningen bare kan forlate sine hjem hvis det er gitt unntak fra portforbudet.*» Vi forstår altså at portforbud skal bidra til å minimere ferdsel og opphold i offentlige rom lokalt, regionalt eller nasjonalt, innenfor visse tider på døgnet eller hele døgnet, med den hensikt å hindre situasjoner der smittespredning kan forekomme. Det foreslås at portforbud kan innføres for 21 dager om gangen med mulighet for 14 dagers forlengelse. Vi savner en avklaring på hvorvidt forlengelse kan gjentas og hvor langt tidsrom man ser for seg mellom eventuelle påfølgende portforbud.

Videre forholder vi oss til smittevernlovens krav til begrunnelse for smittevernintervensjoner: *legitimt formål, egnethet, nødvendighet og forholdsmessighet*. Det overordnede formålet med portforbud er, ifølge høringsnotatet, «*å trygge folkehelsen*» gjennom «*å beskytte befolkningen mot smitte ved å begrense spredningen av covid-19*». Det er bred enighet i befolkningen om behovet for å begrense spredningen av covid-19. I så henseende kan et portforbud sies å ha et *legitimt formål*. Det fremstår imidlertid som et avgjørende premiss at andre tilgjengelige og mindre inngripende tiltak viser seg utilstrekkelige og at smittesituasjonen tilsier at et portforbud «*vise[r] seg absolutt nødvendig*». Vi bestrider ikke at en eskalert smittesituasjon fordrer *egnede* tiltak, men vi kan ikke se at det er et portforbud som er det *nødvendige* eller *egnede* tiltak i en slik situasjon. Vi ønsker å utdype dette.

Høringsuttalelsen viser til begrunnelser for innføring av portforbud i Tyskland og Frankrike. I disse landene, så vel som i Norge, begrunnes *nødvendigheten* av et portforbud med følgende forhold som alle relaterer til økning i smittetall:

- 1) mindre inngripende tiltak anses å ha utilstrekkelig effekt
- 2) helsevesenets kapasitet (står i fare for å) overbelastes eller sprenges
- 3) smittesporing blir uhåndterbar

Slik det fremstår i høringsnotatet, og også i tilgjengelige begrunnelser innhentet av norske ambassader i Tyskland, Frankrike og Østerrike, samt annet kunnskapsgrunnlag fra disse landene, *nødvendigjøres/begrunnes* portforbud med at mindre inngripende tiltak anses som utilstrekkelige til å holde smittesituasjonen på et nivå som er håndterlig for helsevesen og smittesporing. Det er altså utilstrekkeligheten ved andre tiltak – og ikke portforbudets egnethet – som legges til grunn. Det er imidlertid uklart på hvilken måte et portforbud vil være mer *egnet enn* eller *et egnet supplement til* de eksisterende tiltakene. Uten en kritisk gjennomgang av portforbudets egnethet og dermed *nødvendighet*, faller også dets *legitimitet* bort.

Et portforbud, i et relativt lite geografisk område i et relativt kort tidsrom (sen kveld og natt), kan antas å være relativt lite inngripende. Slik vi ser det er det også *uegnet* ettersom det ikke er slik at en betydelig del av smitten skjer om natten. Vi ser ikke hvordan et portforbud skal hindre nattlig risikoadferd, slik som festing, på en mer effektiv måte enn gjeldende forsamlingsforbud. Dette med forhold om vår manglende juridiske kompetanse og manglende kunnskap om utøvende myndigheters mulighet for håndheving. Vi er uansett enige med FHI og HD om at det vil være uforholdsmessig å ramme hele befolkningen fordi en marginal gruppe bevisst bryter reglene.

Ved en gjennomgang av internasjonal litteratur som taler for «curfew» som tiltak for bekjempelse av covid-19, ser vi at dette er kvantitative studier som operer med løse definisjoner av «curfew». Ved nærmere undersøkelser av datagrunnlaget som denne litteraturen bygger på, ser vi at «curfew» innbefatter alt fra «lock down», der ulike deler av samfunnslivet er helt eller delvis nedstengt, til svært omfattende og inngripende tiltak. Mer konkrete «portforbud», der allmennheten forbyr å ferdes i offentlige rom innen gitte tider eller hele døgnet, kombineres alltid med innskjerping av andre smittevernstiltak. Det er derfor umulig å si noe om hvorvidt en eventuell stagnasjon eller nedgang i smittespredning er et resultat av portforbud eller øvrige tiltak. I denne litteraturen foreligger også liten eller ingen informasjon om kontekstuelle forhold av betydning for smittespredning og smittevern, slik som for eksempel demografi, geografi, sosiokulturelle og samfunnsøkonomiske forhold.

Generelt kan, slik det uttrykkes i høringsuttalelsen, «[e]t portforbud medføre[] en sterk begrensning i antall personer som oppholder seg i det offentlige rom», noe som videre «gir færre potensielle nærkontakter og potensielle smittesituasjoner». Med gjeldende smittevernlovs vide hjemmelsgrunnlag for å regulere ansamlinger av mennesker i offentlig rom, så vel som i private hjem, ser vi altså ikke et legitimt behov for å utvide

rettsgrunnlaget for å regulere ansamlinger av personer ved en utvidelse av smittevernloven som åpner for innføring av portforbud.

En rekke unntak må reguleres ved et eventuelt portforbud. Ettersom vi fraråder portforbud som verktøy for pandemibekjempelse, vil vi ikke gi innspill i forhold til hvilke personer, grupper eller situasjoner det bør gjøres unntak for, ei heller vil vi gi råd om hvordan det kan sikres at utsatte grupper og personer vil bli gjort kjent med og har mulighet til å nyttiggjøre seg av sine rettigheter og gjeldende unntak.

Ansatte og muligens frivillige i samfunnskritiske posisjoner vil nødvendigvis være unntatt portforbud i den utstrekning at de kan utføre sine samfunnskritiske oppdrag. Det er viktig å forutse at dette ikke er en marginal gruppe. Det er en stor andel av befolkningen som enten jobber i samfunnskritiske virksomheter¹ eller er i fysisk nærkontakt med disse (f.eks. tjenestemottakere, kollegaer og familie). I dag skjer en betydelig del av smitten nettopp innen samfunnskritisk virksomhet som sykehjem, sykehus, og skoler og kollektivtransport samt i private hjem og boenheter. Strengere smittevernrutiner innenfor gjeldende regelverk, bedre tilretteleggelse for å praktisere disse og bedre etterlevelse innenfor samfunnskritiske virksomheter og blant befolkningen generelt, er å anse som egnede og nødvendige tiltak nå så vel som ved en ventet økning i smittetrykket. Det å anta at samfunnet kan reddes fra pandemien gjennom et generelt forbud (med mange nødvendige unntak) mot å oppholde seg i offentlig rom til gitte tider, er en avsporing og kan gi en falskt trygghet.

Signaleffekten av et portforbud i forhold til *etterlevelse* av øvrige smittevernråd er noe diskutert i høringsnotatet. Dette er et viktig aspekt. Slik det fremgår, antas det at et portforbud kan ha en positiv signaleffekt i forhold til etterlevelse ved at det demonstrerer alvorligheten. Samtidig påpekes det, med rette, at med tanke på *inn gripen, egnethet og nødvendighet* vil det neppe kunne anses å være *forholdsmessig*. *Manglende legitimitet* kan dessuten ha en negativ signaleffekt.

Tillit er et annet aspekt som er totalt fraværende i høringsnotatet, men som er avgjørende for etterlevelse i et demokratisk smittevernsregime. Vi har delte meninger om hvordan en utvidelse av smittevernloven til å omfatte portforbud så vel som innføring av portforbud vil innvirke på befolkningens tillit. Et portforbud kan virke styrkende på tilliten til myndighetene. I en smittesituasjonen på nivå 5 vil befolkningens tillit til at myndighetene kan og vil gjøre det som trengs for å håndtere situasjonen kunne bli trygget ved at muligheten for portforbud finnes og blir vurdert når det trengs. Dersom det brer seg tvil i befolkningen om *egnethet, nyttighet og forholdsmessighet* vil imidlertid et portforbud signalisere maktmisbruk, og befolkningens tillit vil kunne erodere ytterligere. Hvordan et portforbud vil innvirke på enkeltpersoners og befolkningens tillit vil blant annet avhenge av hvordan et portforbud begrunnes, utformes, gjennomføres og håndheves, og av hvordan enkeltpersoner og befolkningen berøres. I en gitt situasjon, med ekstrem og hurtig smittespredning, vil et portforbud kunne ansees å være egnet, nyttig og forholdsmessig ut ifra et

¹ [Liste over kritiske samfunnsfunksjoner \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

smittevernsperspektiv. Fra dette perspektivet mener vi at dette i så fall må begrenses til befolkningstette områder hvor smittespredningen i den aktuelle situasjonen foregår. Portforbud utover befolkningstette områder vil uansett fremstå som meningsløst og undergrave tillitten til myndighetenes andre smittevernforebyggende tiltak. Ut fra et samfunnsvitenskapelig perspektiv rettes det imidlertid kritikk mot de etiske og menneskerettslige aspektene ved å sperre befolkningen inne i et begrenset, høykontaminert område.

Konklusjon

Vi finner det vanskelig å se at et portforbud, som gjelder i gitte geografiske områder til gitte tider på døgnet, kan tilføre noen forholdsmessig sikkerhet mot smittefarlig kontakt utover de tiltak som ligger i smittevernlovens eksisterende mandat. En eventuell eskalering av smittesituasjonen vil tyde på at gjeldende tiltak er utilstrekkelige, utilstrekkelig kommunisert og/eller utilstrekkelig gjennomført, eller at det er manglende kunnskap om mekanismer for spredning. Det gir ikke i seg selv grunnlag for å anta at et generelt forbud mot opphold og ferdsel i offentlig rom vil avhjelpe dette. Fokuset bør holdes på bedre (forutsetninger for) etterlevelse av tilgjengelige smittevernregler og økt kunnskap om spredning.

Vi har imidlertid delte meninger om hvorvidt smittevernloven bør utvides og gi adgang til bruk av portforbud for bekjempelse og kontroll av covid-19.

Fra det samfunnsvitenskapelige perspektivet anses et portforbud som verken legitimt eller forholdsmessig. Ei heller anses det som et egnet eller nødvendig tillegg til gjeldende smittevernstiltak. Fra dette perspektivet anses dermed en utvidelse av smittevernloven, til å innbefatte lov om portforbud, som unødvendig. Bekymringen om «fare for opphold» blir dermed, ut ifra dette perspektivet, grunnløs.

Fra helse- og smittevernsperspektiv stiller vi oss åpne for at situasjonen vil kunne utvikle seg slik at helsemyndigheter og regjering anser et portforbud som egnet, nødvendig og forholdsmessig. Dersom regjeringen allikevel iverksetter portforbud-lignende tiltak, mener vi at det vil kunne representere en økt trygghet for befolkningen at vilkår og iverksettingsprosess/prosedyre for bruk av portforbud er lovhjemlet ved en demokratisk prosess.

På vegne av USN

Linda Madsen
Førsteamanuensis

Jörn Klein
Professor

Veronica Rusaanes
Universitetslektor

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Dok. nummer 21/00745-3
Deres referanse:
Vår dato: 29.01.2021
Vår referanse: Jörn Klein

Høringsvar fra Universitetet i Sørøst-Norge

Vi viser til utredning av portforbud som virkemiddel for å bekjempe covid-19 i høringsutkast av 8. januar 2021. På grunnlag av smittevernfaglige, helsefagvitenskaplige og samfunnsvitenskapelige kompetanse gir vi her innspill til smittevernmessige begrunnelsen og tilgrensende forhold av relevans for hvorvidt portforbud bør lovreguleres innenfor smittevernloven.

Portforbud er et uønsket og inngripende tiltak, og vi betviler at det vil være legitimt, egnet, nødvendig og forholdsmessig for bekjempelse og kontroll av covid-19. Vi forstår at regjeringen vurderer å iverksette et portforbud dersom smittesituasjonen eskaleres, helsevesenet trues og smittesporingsarbeidet umuliggjøres. I en slik situasjon anser vi at det kan være en fordel at dette er lovhjemlet og underlagt demokratisk kontroll.

Vi tar utgangspunkt i at et portforbud eventuelt kan vurderes iverksatt av ansvarlige myndighet som et tillegg til smittevernlovens gjeldende smitteverntiltak, altså at et portforbud ikke er ment å innføres som en erstatning for disse. I vår uttalelse legger vi til grunn den vide definisjonen av portforbud som benyttes i Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat: «Med portforbud siktes det her til at det som utgangspunkt er forbudt å oppholde seg på steder der allmennheten kan ferdes. Det innebærer i praksis at befolkningen bare kan forlate sine hjem hvis det er gitt unntak fra portforbudet.» Vi forstår altså at portforbud skal bidra til å minimere ferdsel og opphold i offentlige rom lokalt, regionalt eller nasjonalt, innenfor visse tider på døgnet eller hele døgnet, med den hensikt å hindre situasjoner der smittespredning kan forekomme. Det foreslås at portforbud kan innføres for 21 dager om gangen med mulighet for 14 dagers forlengelse. Vi savner en avklaring på hvorvidt forlengelse kan gjentas og hvor langt tidsrom man ser for seg mellom eventuelle påfølgende portforbud.

Videre forholder vi oss til smittevernlovens krav til begrunnelse for smittevernintervensjoner: legitimt formål, egnethet, nødvendighet og forholdsmessighet. Det overordnede formålet med portforbud er, ifølge høringsnotatet, «å trygge folkehelsen» gjennom «å beskytte befolkningen mot smitte ved å begrense spredningen av covid-19». Det er bred enighet i befolkningen om behovet for å begrense spredningen av covid-19. I så henseende kan et portforbud sies å ha et legitimt formål. Det fremstår imidlertid som et avgjørende premiss at andre tilgjengelige og mindre inngripende tiltak viser seg utilstrekkelige og at smittesituasjonen tilsier at et portforbud «vise[r] seg absolutt nødvendig». Vi bestrider ikke at en eskalert smittesituasjon fordrer egnede tiltak, men vi kan ikke se at det er et portforbud som er det nødvendige eller egnede tiltak i en slik situasjon. Vi ønsker å utdype dette.

Høringsuttalelsen viser til begrunnelser for innføring av portforbud i Tyskland og Frankrike. I disse landene, så vel som i Norge, begrunnes nødvendigheten av et portforbud med følgende forhold som alle relaterer til økning i smittetall:

- 1) mindre inngripende tiltak anses å ha utilstrekkelig effekt
- 2) helsevesenets kapasitet (står i fare for å) overbelastes eller sprenges
- 3) smittesporing blir uhåndterbar

Slik det fremstår i høringsnotatet, og også i tilgjengelige begrunnelser innhentet av norske ambassader i Tyskland, Frankrike og Østerrike, samt annet kunnskapsgrunnlag fra disse landene, nødvendiggjøres/begrunnes portforbud med at mindre inngripende tiltak anses som utilstrekkelige til å holde smittesituasjonen på et nivå som er håndterlig for helsevesen og smittesporing. Det er altså utilstrekkeligheten ved andre tiltak – og ikke portforbudets egnethet –

som legges til grunn. Det er imidlertid uklart på hvilken måte et portforbud vil være mer egnet enn eller et egnet supplement til de eksisterende tiltakene. Uten en kritisk gjennomgang av portforbudets egnethet og dermed nødvendighet, faller også dets legitimitet bort.

Et portforbud, i et relativt lite geografisk område i et relativt kort tidsrom (sen kveld og natt), kan antas å være relativt lite inngripende. Slik vi ser det er det også uegnet ettersom det ikke er slik at en betydelig del av smitten skjer om natten. Vi ser ikke hvordan et portforbud skal hindre nattlig risikoadferd, slik som festing, på en mer effektiv måte enn gjeldende forsamlingsforbud. Dette med forhold om vår manglende juridiske kompetanse og manglende kunnskap om utøvende myndigheters mulighet for håndheving. Vi er uansett enige med FHI og HD om at det vil være uforholdsmessig å ramme hele befolkningen fordi en marginal gruppe bevisst bryter reglene.

Ved en gjennomgang av internasjonal litteratur som taler for «curfew» som tiltak for bekjempelse av covid-19, ser vi at dette er kvantitative studier som operer med løse definisjoner av «curfew». Ved nærmere undersøkelser av datagrunnlaget som denne litteraturen bygger på, ser vi at «curfew» innbefatter alt fra «lock down», der ulike deler av samfunnslivet er helt eller delvis nedstengt, til svært omfattende og inngripende tiltak. Mer konkrete «portforbud», der allmennheten forbyr å ferdes i offentlige rom innen gitte tider eller hele døgnet, kombineres alltid med innskjerping av andre smittevernstiltak. Det er derfor umulig å si noe om hvorvidt en eventuell stagnasjon eller nedgang i smittespredning er et resultat av portforbud eller øvrige tiltak. I denne litteraturen foreligger også liten eller ingen informasjon om kontekstuelle forhold av betydning for smittespredning og smittevern, slik som for eksempel demografi, geografi, sosiokulturelle og samfunnsøkonomiske forhold.

Generelt kan, slik det uttrykkes i høringsuttalelsen, «[e]t portforbud medføre[] en sterk begrensning i antall personer som oppholder seg i det offentlige rom», noe som videre «gir færre potensielle nærkontakter og potensielle smittesituasjoner». Med gjeldende smittevernlovs vide hjemmelsgrunnlag for å regulere ansamlinger av mennesker i offentlig rom, så vel som i private hjem, ser vi altså ikke et legitimt behov for å utvide rettsgrunnlaget for å regulere ansamlinger av personer ved en utvidelse av smittevernloven som åpner for innføring av portforbud.

En rekke unntak må reguleres ved et eventuelt portforbud. Ettersom vi fraråder portforbud som verktøy for pandemibekjempelse, vil vi ikke gi innspill i forhold til hvilke personer, grupper eller situasjoner det bør gjøres unntak for, ei heller vil vi gi råd om hvordan det kan sikres at utsatte grupper og personer vil bli gjort kjent med og har mulighet til å nyttiggjøre seg av sine rettigheter og gjeldende unntak.

Ansatte og muligens frivillige i samfunnskritiske posisjoner vil nødvendigvis være unntatt portforbud i den utstrekning at de kan utføre sine samfunnskritiske oppdrag. Det er viktig å forutse at dette ikke er en marginal gruppe. Det er en stor andel av befolkningen som enten jobber i samfunnskritiske virksomheter eller er i fysisk nærkontakt med disse (f.eks. tjenestemottakere, kollegaer og familie). I dag skjer en betydelig del av smitten nettopp innen samfunnskritisk virksomhet som sykehjem, sykehus, og skoler og kollektivtransport samt i private hjem og boenheter. Strengere smittevernsrutiner innenfor gjeldende regelverk, bedre tilretteleggelse for å praktisere disse og bedre etterlevelse innenfor samfunnskritiske virksomheter og blant befolkningen generelt, er å anse som egnede og nødvendige tiltak nå så vel som ved en ventet økning i smittetrykket. Det å anta at samfunnet kan reddes fra pandemien gjennom et generelt forbud (med mange nødvendige unntak) mot å oppholde seg i offentlig rom til gitte tider, er en avsporing og kan gi en falskt trygghet.

Signaleffekten av et portforbud i forhold til etterlevelse av øvrige smittevernråd er noe diskutert i høringsnotatet. Dette er et viktig aspekt. Slik det fremgår, antas det at et portforbud kan ha en positiv signaleffekt i forhold til etterlevelse ved at det demonstrerer alvorligheten. Samtidig påpekes det, med rette, at med tanke på inngripen, egnethet og nødvendighet vil det neppe kunne anses å være forholdsmessig. Manglende legitimitet kan dessuten ha en negativ signaleffekt.

Tillit er et annet aspekt som er totalt fraværende i høringsnotatet, men som er avgjørende for etterlevelse i et demokratisk smittevernsregime. Vi har delte meninger om hvordan en utvidelse av smittevernloven til å omfatte portforbud så vel som innføring av portforbud vil innvirke på befolkningens tillit. Et portforbud kan virke styrkende på tilliten til myndighetene. I en smittesituasjonen på nivå 5 vil befolkningens tillit til at myndighetene kan og vil gjøre det som trengs for å håndtere situasjonen kunne bli trygget ved at muligheten for portforbud finnes og blir vurdert når det trengs. Dersom det brer seg tvil i befolkningen om egnethet, nytte og forholdsmessighet vil imidlertid et portforbud signalisere maktmisbruk, og befolkningens tillit vil kunne erodere ytterligere. Hvordan et portforbud vil innvirke på enkeltpersoners og befolkningens tillit vil blant annet avhenge av hvordan et portforbud begrunnes, utformes, gjennomføres og håndheves, og av hvordan enkeltpersoner og befolkningen berøres. I en gitt situasjon, med ekstrem og hurtig smittespredning, vil et portforbud kunne anses å være egnet, nyttig og forholdsmessig ut ifra

et smittevernsperspektiv. Fra dette perspektivet mener vi at dette i så fall må begrenses til befolkningstette områder hvor smittespredningen i den aktuelle situasjonen foregår. Portforbud utover befolkningstette områder vil uansett fremstå som meningsløst og undergrave tillitten til myndighetenes andre smittevernforebyggende tiltak. Ut fra et samfunnsvitenskapelig perspektiv rettes det imidlertid kritikk mot de etiske og menneskerettslige aspektene ved å sperre befolkningen inne i et begrenset, høykontaminert område.

Konklusjon

Vi finner det vanskelig å se at et portforbud, som gjelder i gitte geografiske områder til gitte tider på døgnet, kan tilføre noen forholdsmessig sikkerhet mot smittefarlig kontakt utover de tiltak som ligger i smittevernlovens eksisterende mandat. En eventuell eskalering av smittesituasjonen vil tyde på at gjeldende tiltak er utilstrekkelige, utilstrekkelig kommunisert og/eller utilstrekkelig gjennomført, eller at det er manglende kunnskap om mekanismer for spredning. Det gir ikke i seg selv grunnlag for å anta at et generelt forbud mot opphold og ferdsel i offentlig rom vil avhjelpe dette. Fokuset bør holdes på bedre (forutsetninger for) etterlevelse av tilgjengelige smittevernregler og økt kunnskap om spredning.

Vi har imidlertid delte meninger om hvorvidt smittevernloven bør utvides og gi adgang til bruk av portforbud for bekjempelse og kontroll av covid-19.

Fra det samfunnsvitenskapelige perspektivet anses et portforbud som verken legitimt eller forholdsmessig. Ei heller anses det som et egnet eller nødvendig tillegg til gjeldende smittevernstiltak. Fra dette perspektivet anses dermed en utvidelse av smittevernloven, til å innbefatte lov om portforbud, som unødvendig. Bekymringen om «fare for opphold» blir dermed, ut ifra dette perspektivet, grunnløs.

Fra helse- og smittevernperspektiv stiller vi oss åpne for at situasjonen vil kunne utvikle seg slik at helsemyndigheter og regjering anser et portforbud som egnet, nødvendig og forholdsmessig. Dersom regjeringen allikevel iverksetter portforbud-lignende tiltak, mener vi at det vil kunne representere en økt trygghet for befolkningen at vilkår og iverksettingsprosess/prosedyre for bruk av portforbud er lovhjemlet ved en demokratisk prosess.

På vegne av USN

Linda Madsen
Førsteamanuensis
Veronica Rusaanes
Universitetslektor

Jörn Klein
Professor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.